

6. Ляшчылоўскі П. В., Гусакоў В. Г., Нівейша Е. І. Эканоміка прадпрыемстваў і галін АПК. Мінск: БДЭУ, 2017. 574 с.

7. Локцеў В. Г. нармаванне і аплата працы: Вучэбны дапаможнік-Мінск: ТАА "Сучасная школа", 2006. 240 с.

8. Працоўны кодэкс Рэспублікі Беларусь ад 26.07.1999 г. №296-3 (у рэд. Законаў Рэспублікі Беларусь ад 01 студзеня 2015 №238-3). Кансультант Плюс: Беларусь. Тэхналогія Праф. 3000. ТАА "ЮрСпектр", Нац. цэнтр прававой інфарм. Рэспубліка Беларусь. Мінск, 2020.

9. Чайкіна Л. Ф. суадносіны якасці працы і заробка: Вучэбны дапаможнік. Томск: 2012. 174 с.

АБ ЗБОРЫ ПЛАСТЫКАВЫХ АДХОДАУ НА СЕЛЬГАСПРАДПРЫЕМСТВАХ У БРЭСЦКАЙ ВОБЛАСЦІ

Петрушкевіч Г.А.

*Навуковы кіраўнік: Совік Л.Я., д.э.н., прафесар
Палескі дзяржаўны ўніверсітэт*

У цяперашні час на міжнародным узроўні перад рэспублікай Беларусь ставяцца задачы экалагізацыі эканамічнай дзейнасці. Адным з актуальных напрамкаў дадзенай дзейнасці ў рэспубліцы з'яўляецца развіццё "зялёнай" эканомікі. Для вырашэння гэтай задачы ў рэспубліцы распрацаваны план развіцця гэтага віду эканомікі, які ўключае цэлы шэраг мерапрыемстваў па абароне навакольнага асяроддзя. Аднак, нягледзячы на наяўнасць агульнай канцэпцыі развіцця "зялёнай" эканомікі, дэталёвая прапрацоўка дадзенага кірунку адсутнічае.

Найважнейшая роля ў гэтым плане адводзіцца ў свеце цыркулярнай эканоміцы, г.зн. эканоміцы замкнёнага цыклу з мінімізацыяй адходаў вытворчасці і іншых відаў забруджванняў. Праведзеныя навуковыя даследаванні паказваюць, што цыркулярная эканамічная дзейнасць дазваляе скараціць выдаткі, звязаныя з пахаваннем бытавых адходаў і адходаў вытворчасці, вырашыць праблемы з колькасцю адходаў на палігонах, забяспечыць прамысловасць таннай сыравінай, эканоміць электраэнергію, стварыць новыя працоўныя месцы на перапрацоўчых прадпрыемствах, развіваць экалагічна чыстыя тэхналогіі, атрымаць істотны даход ад рэалізацыі асобных кампанентаў адходаў, захоўваць сыравінныя рэсурсы для будучых пакаленняў і інш. Даказана, што перапрацоўка пластыкавых адходаў можа эканоміць электраэнергію на 30%, расход паветра ў вытворчасці на 25%. Вядома, што пры перапрацоўцы кожнай тоны пластыкавых адходаў эканоміцца 1,8 тон нафты. Пры гэтым пластык у паўторным цыкле можа выкарыстоўвацца да 30 разоў [1].

У адпаведнасці з названай мэтай у рабоце пастаўлена задача вывучэння бягучага стану збору і перапрацоўкі адходаў з пластыка на шэрагу прадпрыемстваў рэспублікі ў прыватнасці на прамысловых прадпрыемствах

Брэсцкай вобласці, што звязана, перш за ўсё з досыць вострымі праблемамі забруджвання пластыкам трансгранічных тэрыторый Рэспублікі Беларусь і Польшчы. У першую чаргу пры правядзенні даследаванняў былі прааналізаваны сельскагаспадарчыя прадпрыемствы. Папярэдні аналіз паказвае, што дэталёвыя дадзеныя статыстычнай справаздачнасці па прадпрыемствах адсутнічаюць. У адпаведнасці з выкладзеным была праведзена работа па зборы зыходнага матэрыялу непасрэдна ў арганізацыях аграпрамысловага комплексу. У сярэднім структура размеркавання сабраных пластыкавых адходаў на сельгаспрадпрыемствах па відах выглядае наступным чынам: поліэтылен - 41%, ПЭТ - 24%, ПВХ -17%, полістырол 10%, поліпрапілен - 8% [2].

Вынікі даследаванняў прыведзены ў табліцы 1.

Табліца 1 – Сумарны збор пластыкавых адходаў на сельгаспрадпрыемствах Брэсцкага раёна па відах пластыка, тон

Гады	Полі-этылен	Полі-этылен-тэрфталат	Полі-вініл-хларыд	Полі-стырол	Полі-прапілен	Усяго адходаў
2010	27,9	16,5	10,4	7,6	3,2	65,6
2011	21,3	11,8	6,3	5,9	3,7	49,0
2012	29,8	16,2	14,1	5,1	5,8	71,0
2013	25,1	16,9	10,2	6,6	7,3	66,1
2014	22,8	13,4	9,5	5,6	4,5	55,7
2015	712,1	432,7	292,4	176,1	148,0	1761,3
2016	95,3	50,8	36,4	22,0	15,7	220,2
2017	652,8	389,2	271,6	163,9	131,7	1609,2
2018	655,5	382,8	260,7	154,7	132,9	1586,6
2019	711,4	419,8	299,6	170,5	143,6	1744,9
2020	762,3	459,1	312,1	183,1	154,8	1871,4

Заўвага - Крыніца: ўласная распрацоўка на аснове [3].

Папярэдні аналіз сабраных адходаў пластмас дазваляе зрабіць наступныя высновы.

1. Нягледзячы на прыняцце рашэнняў па прыярытэце выкарыстання ў прамысловасці і аграпрамысловым комплексе больш экалагічна чыстых матэрыялаў, выкарыстанне пластыка ў сельскай гаспадарцы пастаянна павялічваецца.

2. У органах статыстыкі адсутнічаюць сістэматызаваныя дадзеныя аб зборы і перапрацоўцы пластыкавых адходаў, у сувязі з чым для распрацоўкі мерапрыемстваў па абароне навакольнага асяроддзя, а менавіта: па перапрацоўцы і ўтылізацыі дадзенага віду адходаў, патрабуюцца першасныя палявыя даследаванні.

3. Атрыманыя вынікі мяркуецца выкарыстаць для распрацоўкі арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па развіцці цыркуляцыйнай эканомікі.

Літаратура:

1. Перапрацоўка другасных рэсурсаў. Падзяляйце адходы. URL: <https://bmpz.by/razdelyajte-otxody> (дата доступу: 22.02.2021).

2. Müller, A., Wilts, H. (2019): Bestandsaufnahme für die erfolgreiche Planung und Umsetzung einer Kreislaufwirtschaft in Belarus. Eine Analyse von Stärken und Schwächen sowie von Chancen und Risiken im Gebiet Brest. Angefertigt vom Wuppertal Institut im Auftrag der Deutschen Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ). Berlin.

3. Справоздачы Брэсцкага аблспажыўсаюза за 2010-2020 гг.

ПРОБЛЕМИ ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Бабаєв Ю.Р.

Науковий керівник: Марченко О.В., к.е.н., доцент

Харківський національний університет будівництва та архітектури

Сталий соціально-економічний розвиток країни, підвищення рівня та якості життя населення, збагачення соціального і трудового потенціалу кожної людини забезпечується завдяки ефективно діючому та збалансованому ринку праці [1]. Його стан знаходиться у тісному взаємозв'язку з загальноекономічною ситуацією в країні. В даному випадку розглядаються не лише інтереси працівників і роботодавців, а й віддзеркалюються всі соціально-економічні, політичні, демографічні та інші процеси, що відбуваються в суспільстві.

На жаль, протягом останніх років ситуація на українському ринку праці продовжує залишатися складною та характеризується негативними тенденціями, а саме: зниженням рівня зайнятості, зростанням кількості безробітних, професійно-кваліфікаційним дисбалансом та неоднорідністю кон'юнктури на ринку праці, причиною чого є нестабільна економічна та політична, а останнім часом, й епідеміологічна ситуація в Україні [3, 5].

Саме тому питання прогнозування розвитку ринку праці з урахуванням специфіки ринково орієнтованих економічних змін в Україні є актуальним.

Будь-яка криза неминуче негативно впливає на показники рівня зайнятості, на безробіття, на рівень доходів населення та на загальний стан ринку праці. Коронакриза, яка панує в Україні з березня 2020 року, спочатку не була економічною, однак вплив протиепідемічних карантинних заходів частково чи повністю заблокував діяльність окремих галузей економіки й більшою чи меншою мірою позначився на всіх інших секторах.

Значних втрат запровадженій карантин завдав зайнятості населення. За результатами досліджень кількість зайнятого населення зменшилось на 5,23% у II кв. 2020р., порівняно з I кв., а кількість безробітного населення зросло на 10,54% відповідно. Показник рівня зайнятості населення зменшився у середньому на 5,2%, а показник рівня безробіття збільшився на 15,4% у II кв. 2020р., порівняно з I кв. [2].

Реальна кількість звільнених чи тих, що стали тимчасово безробітними, залишається невідомою. Для багатьох компаній відправлення співробітників у частково й повністю неоплачувану відпустку була першим за пріоритетністю антикризовим рішенням стосовно скорочення операційних витрат.